

Jaarverslag Duurzaamheid & Milieu Alrijne Zorggroep 2020

Saskia Wesseling
Projectleider Duurzaamheid

Fedor Veldmaat
Milieu / veiligheidsadviseur ADR

Versie 0.6
Datum juni 2021

Voorwoord	5
1. Profiel Alrijne Zorggroep	6
2. Duurzaamheidsvisie Alrijne Zorggroep	8
3. Overzicht uitgevoerde activiteiten in 2020	9
3.1 Green Deal en Milieuthermometer Zorg	10
3.2 Duurzaam inkopen.....	11
3.3 Duurzaam (ver)bouwen	12
3.4 Afvalpreventie en –reductie	12
3.4.1 Stappen naar een circulaire bedrijfsvoering	12
3.4.2 Omvang afvalstromen	13
3.5 Energie en CO2	16
3.5.1 Stappen naar een CO ₂ -vrije energievoorziening	16
3.5.2 Verbruik elektriciteit, gas en (afval) water	17
3.6 Zichtbaarheid Duurzaam Alrijne voor stakeholders	23
3.7 Overige aspecten.....	23
3.7.1 Gevaarlijke stoffen.....	24
3.7.2 Inspecties	25
3.7.3 Green Teams.....	26
3.7.4 X-matrix.....	26
3.7.5 Lean verbetertraject patiëntgebonden medicatie	27
4. Programma Duurzaam Alrijne 2019/2021	28

Samenvatting Duurzaam Alrijne in beeld

Behouden Milieuthermometer Zorg Goud

Duurzaamheid in strategisch beleid

We zetten onze mensen, middelen en locaties optimaal en duurzaam in.

Verdere uitrol LED verlichting alle locaties

Inkoop duurzame koffie

Start onderzoek Groene Gevel locatie Leiderdorp

duurzame bouw centrale hal Leiderdorp

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Duurzaamheid en Milieu 2020 van Alrijne Zorggroep. Hierin staat wat Alrijne in 2020 bereikt heeft op het terrein van duurzaamheid en milieu.

Alrijne Zorggroep is op diverse terreinen voortdurend bezig met duurzaamheid en milieu en onderstreept het belang van deze duurzame bedrijfsvoering door ook in de toekomst blijvend te voldoen aan de eisen gesteld in de Milieuthermometer Zorg. Het certificeren voor de Milieuthermometer Zorg, was een van de belangrijkste doelstellingen van de in 2016 ondertekende Green Deal.

In 2019 zijn er van overheidswege hardere eisen gesteld voor wat betreft CO₂- en stikstof uitstoot reductie. Met deze eisen is Alrijne dit jaar nog concreter aan de slag gegaan om de gestelde reductie doelen te behalen.

In 2020 kon (door de Corona-crisis) duurzaamheid wegens hygiëne maatregelen helaas niet altijd worden nagestreefd. In de onderstaande uitwerking zal daarop worden gewezen. Echter is duurzaamheid wel onder de aandacht gebleven en in grote lijnen is er reductie in afval en gebruik van energie waardoor de CO₂-uitstoot verminderd is ten opzichte van het jaar 2019.

1. Profiel Alrijne Zorggroep

Alrijne Zorggroep levert ziekenhuis- en verpleeghuiszorg en bestaat uit vijf locaties: Alrijne ziekenhuislocaties Leiden, Leiderdorp en Alphen a/d Rijn en verpleeghuislocaties Leythenrode in Leiderdorp en Oudshoorn in Alphen a/d Rijn. Alrijne Zorggroep heeft ongeveer 4.000 medewerkers (vrijwilligers meegeteld).

Uniek aan Alrijne Zorggroep is de verbinding tussen ziekenhuis- en verpleeghuiszorg. Mede hierdoor kan de organisatie goed inspelen op de (verwachte) zorgvraag in de regio.

Alrijne Ziekenhuis

Locatie Leiden

Locatie Leiderdorp

Locatie Alphen aan den Rijn

Alrijne Ziekenhuis is een opleidingsziekenhuis en heeft vrijwel alle specialismen in huis. Er wordt nauw samengewerkt met andere zorgaanbieders in de regio.

Alrijne Ziekenhuis biedt poliklinische zorg (alle locaties), verpleegzorg (Leiden en Leiderdorp), revalidatie zorg (Leiden en Alphen) en specialistische zorg zoals intensive care, spoedeisende hulp en hartbewaking (Leiderdorp). Daarnaast zijn er diverse laboratoria: pathologisch (Leiderdorp), radiodiagnostisch (Leiderdorp) en medisch microbiologisch (Leiden).

Alrijne Verpleging en Verzorging (Woonzorg)

Woonzorg locatie Leythenrode

Woonzorg locatie Oudshoorn

Verpleeghuis Leythenrode biedt deskundige zorg en behandeling in een huiselijke omgeving. Cliënten kunnen in Verpleeghuis Leythenrode terecht voor dagbehandeling, tijdelijk verblijf en langdurig verblijf. Daarnaast levert Verpleeghuis Leythenrode met een speciaal opgeleid team zorg in de laatste levensfase.

Verpleeghuis Oudshoorn biedt zorg in de vorm van 'kleinschalig wonen', zowel voor cliënten met een somatische aandoening als voor cliënten met een vorm van dementie. Het verpleeghuis telt 22 woningen met acht eenpersoonskamers, sanitaire ruimten en een grote gezellige huiskamer. Binnen de woningen vinden de dagelijkse activiteiten plaats. Een vast team van medewerkers draait het huishouden, is verantwoordelijk voor de zorg, het welzijn en de dagbesteding binnen de woning.

2. Duurzaamheidsvisie Alrijne Zorggroep

Alrijne Zorggroep is zich bewust van de verantwoordelijkheid die zij heeft voor patiënten, bezoekers, medewerkers en de omgeving als het gaat om het milieu en de samenleving.

In het Strategisch Beleidsplan 2015 – 2020 spreekt Alrijne Zorggroep de intentie uit om verantwoording af te leggen aan de maatschappij door o.a. te streven naar een duurzame ontwikkeling van de organisatie met aandacht voor *People, Planet en Profit*.

Deze duurzame ontwikkeling vormt de basis voor maatschappelijk verantwoord ondernemen – MVO. Alrijne Zorggroep ziet MVO als een integrale visie op ondernemerschap waarbij zij streeft naar het realiseren van een evenwicht tussen financieel-economische resultaten, sociale belangen en reductie van milieubelasting.

Alrijne Zorggroep neemt deze ambities als uitgangspunt. Zij geeft hieraan vorm door:

- Een duurzame, helende omgeving te bieden aan haar patiënten en cliënten
- Een duurzame, milieuverantwoorde werkomgeving te bieden aan haar medewerkers
- Medewerkers bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid in het terugdringen van milieubelasting
- Bij inkoop- en nieuwbouwprocedures de drie componenten Profit, Planet en People in de besluitvorming mee te nemen
- Uit te stralen dat Alrijne Zorggroep haar maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt met haar MVO-strategie

3. Overzicht uitgevoerde activiteiten in 2020

In het duurzaamheids- en milieuprogramma zijn de volgende punten opgenomen:

Milieuthermometer Zorg

- Behouden van criteria voor certificering voor ziekenhuislocaties Leiderdorp en Alphen aan den Rijn en Verpleeghuis Oudshoorn en behouden van certificering voor niveau goud in 2020.

Duurzaam inkopen

- Verdere implementatie en inbedding duurzaam inkopen. Training van inkoop personeel duurzaam inkopen.
- Verschillende duurzame inkoop trajecten zoals Inkoop van duurzame koffie en thee.

Duurzaam (ver)bouwen

- Verdere implementatie duurzaam bouwen, onder meer bij verbouwing van afdelingen.
- Ontwikkeling materiaalpaspoort.

Afvalpreventie en -reductie

- Onderzoek en gedeeltelijke uitvoering aparte inzameling plastics dat vrijkomt op verschillende afdelingen.
- Onderzoek naar methodes dat specifiek afval omzet naar circulair inzetbaar materiaal.
- Onderzoek aparte inzameling onderzoekbank papier.
- Opzetten PE-stroom radiologie.
- Lean verbetertraject retourmedicatie.

Energie en CO₂

- Vervolg van het project 'vervangen traditionele verlichting door LED-verlichting' en uitrol hiervan.
- Vergroenen van (een deel van) de ingekochte energie naar 11% (Hollandse windenergie)
- Start uitvoer project groene gevel locatie Leiderdorp.
- Koppeling Alrijne Alphen en Oudshoorn voor de uitwisseling van koude.

- Deelname aan project Planetenbuurt.
- Onderzoek naar inzet PCM koeling.
- Afschalen luchtbehandeling OK Leiden na gebruikersuren.
- Koppeling koelmachines via ringleiding in Alphen.

Zichtbaarheid duurzaamheid

- Periodieke communicatie richting patiënten, cliënten, medewerkers en bezoekers volgens opgesteld communicatieplan
- Aandacht voor duurzaamheid en milieu op Intranet en social media. Duurzaamheidsaspecten worden onder de aandacht gebracht op zogenoemde “#Duurzame Dinsdag” artikelen.
- Duurzaam processierups bestrijding door middel van plaatsen van vogelnesten en inzaaien wilde bloemenstrook locatie Leiderdorp.
- Spreker op Congres Duurzame Zorg.
- Start van meerdere Green Teams.
- Plaatsing scale watcher Leiden (ontkalken leidingwater).
- X-matrix duurzaamheid opgesteld.

3.1 Green Deal en Milieuthermometer Zorg

Er is borging van alle plannen bewerkstelligd om te voldoen aan de criteria voor certificering op niveau goud voor 4 locaties van Alrijne Zorggroep in 2020.

In december 2020 zijn er voor alle locaties audits uitgevoerd door Milieukeurmerk Nederland.

Verloop:

Op 14 september 2016 ondertekende Alrijne Zorggroep, samen met andere zorginstellingen in de regio, de Green Deal Zorg. Daarmee onderstreept Alrijne haar ambitie om haar bedrijfsvoering steeds duurzamer te maken. Ondertekening van de Green Deal is een logische volgende stap om invulling te geven aan de ‘ring’ duurzaamheid in de organisatiefilosofie SamenAlrijne (2015), het behaald hebben van het certificaat voor de Milieuthermometer Zorg voor Oudshoorn (goud) en ziekenhuislocaties Leiderdorp en Alphen a/d Rijn (zilver) (2014) en het reeds ingevoerde beleid duurzaamheid en milieu (2013). In het beleid is vastgelegd dat certificering in 2019 dient plaats te vinden.

In januari 2021 zijn, als gevolg van de her audits certificering Milieu thermometer zorg, Goud blijvend toegekend voor ziekenhuis locaties Leiderdorp, Leiden, Alphen en woonzorglocatie Oudshoorn. Hiermee voldoen we ook aan de afspraken van de regionale Green Deal.

3.2 Duurzaam inkopen

In 2017 is het inkoopbeleid geactualiseerd. In het beleid is duurzaamheid één van de pijlers geworden. In 2019 zijn een aantal producten en diensten volgens het geactualiseerde beleid aanbesteed. Voorbeelden hiervan zijn de aanbesteding van vernieuwing en onderhoud apparaten Beeldvormende Techniek, het selecteren van een nieuwe maaltijdenleverancier (meer biologische producten) en duurzame aanbesteding koffie leverancier. In 2020 is verder gegaan met de uitrol van dit beleid en een implementatieplan hiervoor opgezet, deze zal in 2021 verder worden uitgerold.

3.3 Duurzaam (ver)bouwen

Bij alle (toekomstige) verbouwingen is duurzaamheid één van de belangrijke pijlers. Standaard wordt bij verbouwde afdelingen onder meer LED-verlichting, bewegingsmelders en VAV-kasten (waarmee de ingeblazen luchthoeveelheid kan worden aangepast aan de behoefte) aangebracht.

In 2020 is een start gemaakt met het verder concretiseren en vastleggen van het 'duurzaam bouwen beleid'. Zo is er in het template voor het aanvragen van nieuwe projecten een kopje 'duurzaamheid' toegevoegd. Hierdoor is er in elke bouw- en verbouwproject aandacht voor duurzaamheid. Daarnaast is er een materiaalpaspoort ontwikkeld waarin alle materialen die veel gebruikt worden binnen Alrijne beoordeeld zijn op duurzaamheid. In 2021 gaat Alrijne verder met het uitwerken van dit beleid en de verdere implementatie van het materiaalpaspoort binnen Alrijne.

Bij de ontwikkeling en ontwerp van nieuw Leythenrode zal duurzaamheid een belangrijke rol spelen. Zo vindt onderzoek plaats om elk bouwelement (vloeren, muren, daken etc.) een duurzaamheid kenmerk te geven waarbij CO2-uitstoot minimaal is en eventuele milieukeurmerken zal dragen. Daarnaast worden er zonnepanelen geplaatst en zal er een koppeling met het ziekenhuis worden gemaakt om warmte en koude met elkaar te kunnen delen. Op dit moment loopt er nog een onderzoek naar verschillende duurzame innovaties en de toepasbaarheid daarvan binnen Leythenrode.

3.4 Afvalpreventie en –reductie

3.4.1 Stappen naar een circulaire bedrijfsvoering

Alrijne streeft op termijn naar een circulaire bedrijfsvoering waarbij gebruikte producten opnieuw worden gebruikt. Een aspect waar dit concept al ver is doorgevoerd in de bedrijfsvoering van Alrijne is Voeding. De centrale processen hierbij zijn 'Meals on Wheels', compostering van overblijvende voedingsresten (swill) en gefaseerde uitbreiding van biologische producten in patiëntenvoeding en restaurants. Met Meals on Wheels worden maaltijden voor patiënten op maat geserveerd: prettig voor de patiënt omdat hij/zij kan eten wat en hoeveel hij/zij wil (people), goed voor het milieu en de kosten omdat er 33% minder voedingsresten overblijven (planet en profit). Swill wordt in de composteermachine verwerkt tot compost waardoor 85% reductie aan gewicht en volume wordt behaald.

Door de Corona maatregelen is het niet altijd mogelijk geweest om circulair te werken. Zo is vanaf het begin in de restaurants gebruik van wegwerp bestek en servies toegestaan om Covid verspreiding te voorkomen. Ook is de inzet van veel persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals extra gebruik van schorten, brillen, schermen, handschoenen en maskers, explosief gestegen. Veel gebruikte hulpmiddelen moesten ineens als specifiek ziekenhuisafval afgevoerd worden.

3.4.2 Omvang afvalstromen

2020	Leiderdorp	Leiden	Alphen a/d Rijn*	Leythenrode	Alle locaties
Niet-specifiek ziekenhuisafval-2020	453.3	126.2	191.3	94.2	865
	463.6 (-2.3%)	120 (-4.9%)	189 (-1.2%)	35.9 (-62%)	808.5 (-6.5%)
Specifiek Ziekenhuisafval -2020	46.8	24.4	2.1	0	73.3
	25.6 (-45.3%)	9.9 (-59.4%)	3.7 (+76.2%)		39.2 (-46.5%)
Papier/karton 2020	64.3	19.8	7	4	95.1
	69.4 (+14.8%)	23.5 (+7%)	18.9 (+170%)	5 (+25%)	116.8 (+22.8%)
Totaal**2020	564.4	170.4	200.4	98.2	1033.4
	558.6 (-1%)	153.4 (-10%)	211.6 (+5.8%)	40.9 (-58.5%)	964.5 (-6.7%)
Reststromen 2020	38.9	15.9	0.1	1.1	56
	35.9 (-7.7%)	7.9 (-50.3%)	0.1 (-)	0.5 (-55%)	44.4 (-20.7%)

- * Het afval van Verpleeghuis Oudshoorn wordt afgevoerd vanaf Alrijne Ziekenhuis Alphen a/d Rijn
- ** De totale omvang is groter dan de omvang van de genoemde afvalstromen, een aantal (kleinere) afvalstromen is hieronder benoemd. Dit betreft met name chemicaliën, bouwafval en afgedankte apparatuur.

Monitoring van de afgevoerde hoeveelheden afvalstoffen vindt plaats via de rapportage van afvalverwerker Renewi. Zo kan de organisatie peilen wat het effect is van de ingevoerde preventiemaatregelen op de afgevoerde hoeveelheden.

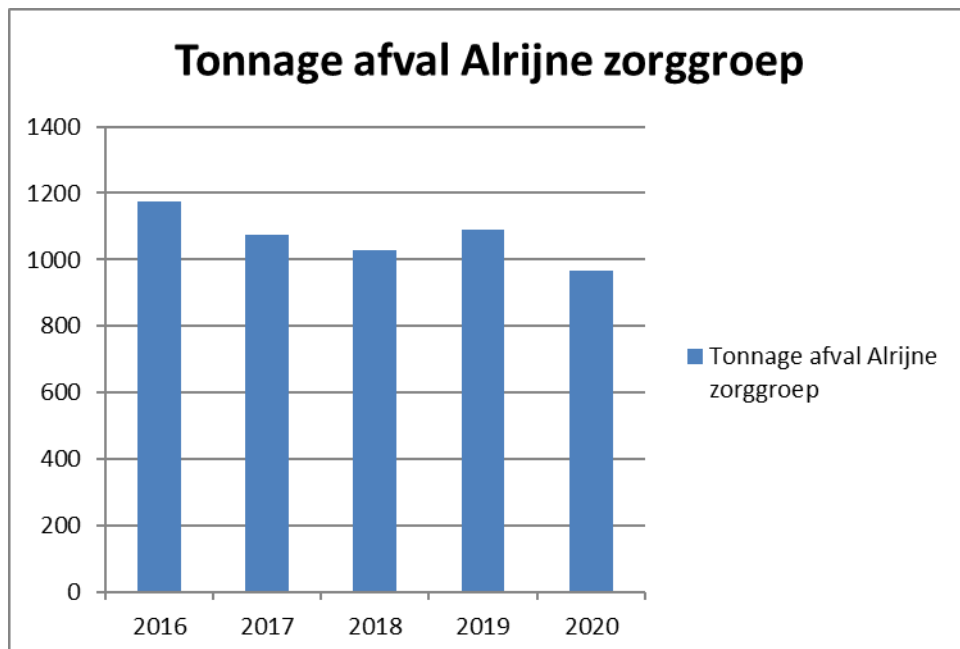
2020

De totale hoeveelheid afgevoerd afval van Alrijne Zorggroep is in 2020 gedaald met 6.7% t.o.v. 2019. De reststromen zijn gedaald met 20.7 %. Dit is een goede ontwikkeling aangezien er in 2019 sprake was van een stijging. Dit resultaat heeft een kanttekening: door de Coronacrisis is de reguliere zorg afgeschaald en hierdoor is het OK-programma gereduceerd. Dit is hoogstwaarschijnlijk de verklaring van de grote reductie.

Op locatie Leiderdorp is een daling te zien op brandbare afvalstoffen en een stijging in papier. De totale daling is 1%. De resterende locaties tonen een dalende trend op alle afvalstromen.

De stijging van het tonnage papier (21 ton totaal Alrijne) kan verklaard worden door een betere registratie van afvoer vertrouwelijk papier. Dit werd in het verleden niet goed gewogen maar geschat. Ook betere scheiding uit de brandbare afval zal voor een stijging hebben gezorgd daar in deze stroom een daling te zien is.

Trendmatig verloop afvalstromen afgelopen 5 jaar

3.5 Energie en CO2

3.5.1 Stappen naar een CO₂-vrije energievoorziening

Alrijne streeft op termijn naar een CO₂-vrije energievoorziening. In 2016 is een stap in die richting gezet door een deel van haar energie groen - afkomstig van Deense windturbines - (en nu Hollands windenergie) in te kopen en nieuwe koelmachines (met betere koelcapaciteit en lager energieverbruik) te plaatsen op het dak van ziekenhuis Leiderdorp. Eerdere stappen in deze richting zijn het gebruik van stadswarmte op locatie Leiden (sinds 1987), het gebruik van een Warmte-Koude Opslag in Leiderdorp (2005) en Alphen aan den Rijn (2011), het gebruik van zonnecollectoren op Oudshoorn (2014) en de gefaseerde vervanging door LED-verlichting op alle locaties (2011 – heden).

In 2018 is t.o.v. 2017 23% meer CO₂-uitstoot geweest.

In 2019 is t.o.v. 2018 15.9% minder CO₂-uitstoot geweest.

In 2020 is t.o.v. 2019 19.3% minder CO₂-uitstoot geweest.

Dit is, in het kader van de vernieuwde klimaatwetgeving en onze eigen doelstellingen, een blijvende ontwikkeling.

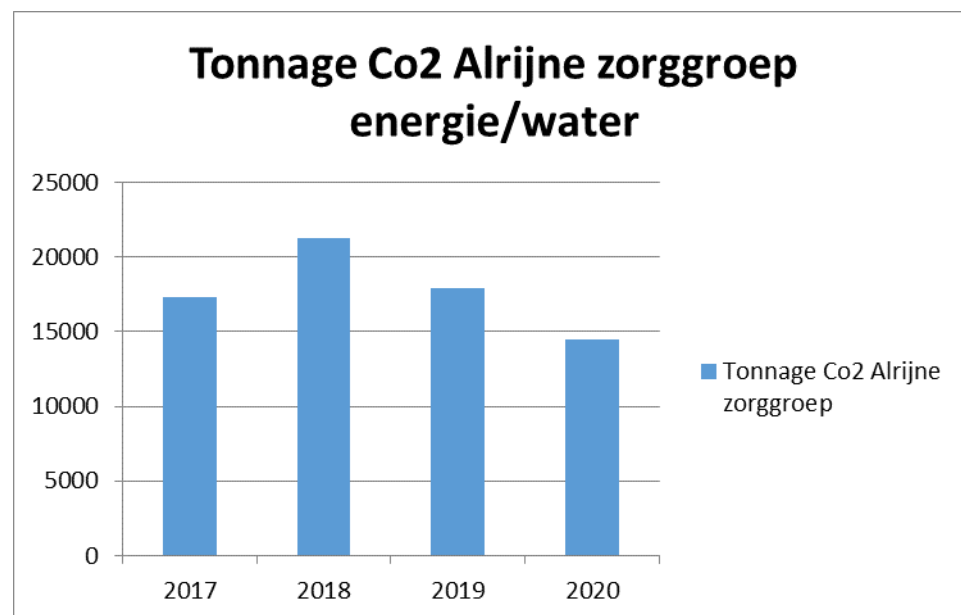
De reden van verlaging met ca. 338 Kton uitstoot is o.a. veroorzaakt door uitrol van de LED-verlichting op de locaties. In de meeste openbare ruimtes is nu LED-verlichting aangelegd. Het verminderde verbruik van water, gas en beter afstemming van de koelinstallaties levert ook een grote bijdrage. De reductie in gebruik van energie en water is in 2020 helaas ook toe te schrijven aan de Corona crisis en de daartoe gereduceerde programma's van OK en andere reguliere zorg. Thuiswerken draagt hierin ook bij aan de reductie.

In 2020 en de jaren daarna zal Co₂ reductie behaald moeten worden door bijvoorbeeld verdere uitrol van LED-verlichting op alle locaties waarbij een reductie van enkele honderden Kg/Ton wordt beoogd.

Het plaatsen van gevelisolatie waarbij gebruik wordt gemaakt van restwarmte en Co₂ uitstoot dat opgenomen wordt door begroeiing en het plaatsen van zonnepanelen is in 2019 onderzocht en in 2020 gestart. Ook de vervanging van de gasgestookte ketels op locatie Leiderdorp en Leiden wordt onderzocht.

In Alphen a/d Rijn is in samenwerking met de gemeente een onderzoek gaande waarbij gekeken wordt naar een collectief warmtesysteem met de buurt. Hiermee zou Alrijne Alphen en Oudshoorn mogelijk van het gas af kunnen en zo ook een verlaging in CO2 uitstoot bereiken.

In 2020 zijn er onderzoeken gestart naar koeling door middel van PCM platen voor CO2 neutrale koeling. Dit zal in 2021 verder uitgewerkt worden.

3.5.2 Verbruik elektriciteit, gas en (afval) water

In tabel 3.5.2 is het verbruik van elektriciteit, WKO-opbrengst, gas en water van alle locaties van Alrijne Zorggroep weergegeven. De bovenste waarde is van 2019, daaronder het verbruik in 2020 en het verschil in % 2020.

Tabel: Overzicht energieverbruik Alrijne Zorggroep 2020 tov 2019 (bovenste getal) per locatie en totaal

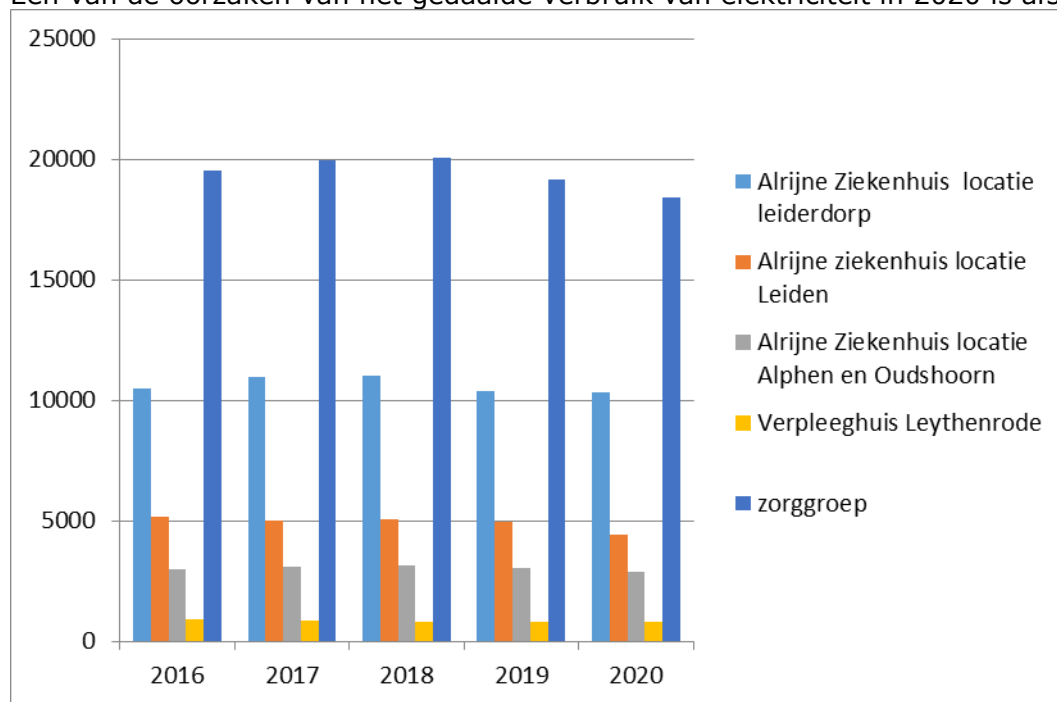
zorggroep

Locatie	Elektriciteit (MWh)	WKO, besparing (MWh)	Gas (m ³)	Water (m ³)	Emissie CO ₂ (ton)
Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp	10.395	2.272	1.873.772	60.513	
	10.340 (-0.5%)	3.152 (+38.7%)	1.734.426 (-7.4%)	55.327 (-8.6%)	
Alrijne Ziekenhuis Leiden	4.958	n.v.t.	292.146	10.846	
	4.396 (-11.3%)		258.805 (-11.4%)	9.894 (-8.8%)	
Alrijne Ziekenhuis Alphen a/d Rijn en Oudshoorn	3.018	379	272.676	19.460	
	2.882 (-4.5%)	443 (+16.9%)	291.240 (+6.8%)	19.051 (-2.1%)	
Verpleeghuis Leythenrode	805	n.v.t.	190.021	7.177	
	792 (-1.6%)		200.836 (+5.7%)	5.892 (-17.9%)	
Totaal (% t.o.v. 2018)	19.176	2651	2.628.615	97.996	17.875
	18.410 (-3.9%)	3595 (+35.6%)	2.485.307 (-5.6%)	90.164 (-8 %)	14.434 (-19.3%)

Elektriciteit

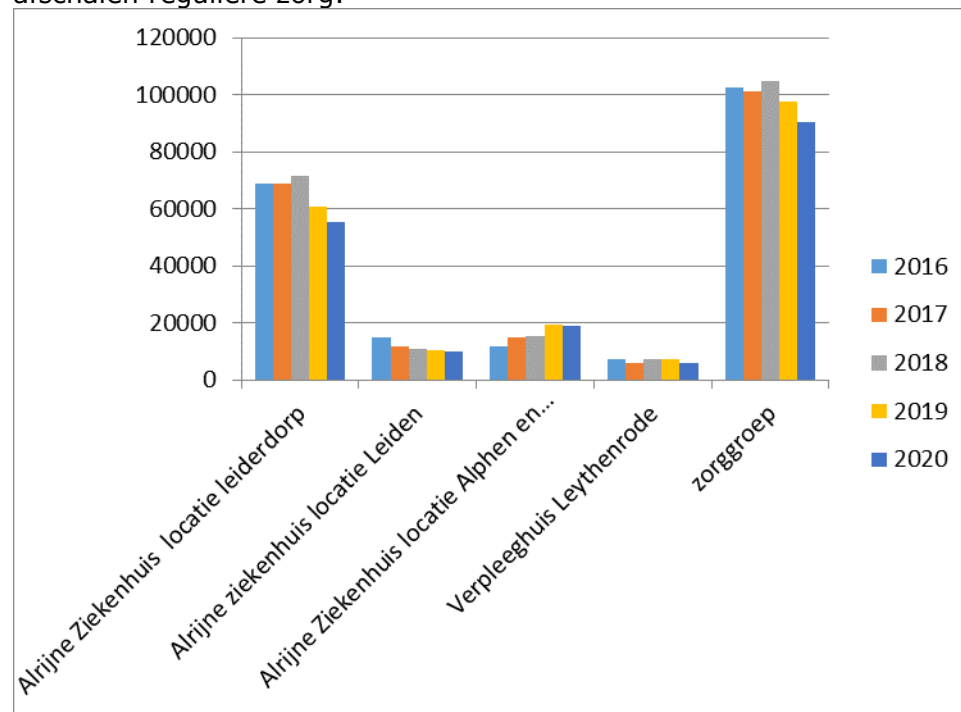
In 2020 heeft Alrijne Zorggroep 11% van haar stroomverbruik 'vergroend' met Hollandse windenergie. Het verbruik van elektriciteit voor de gehele zorggroep was in 2020 3.9 % lager dan in 2019.

Een van de oorzaken van het gedaalde verbruik van elektriciteit in 2020 is afschalen van reguliere zorg en thuiswerken.

Water

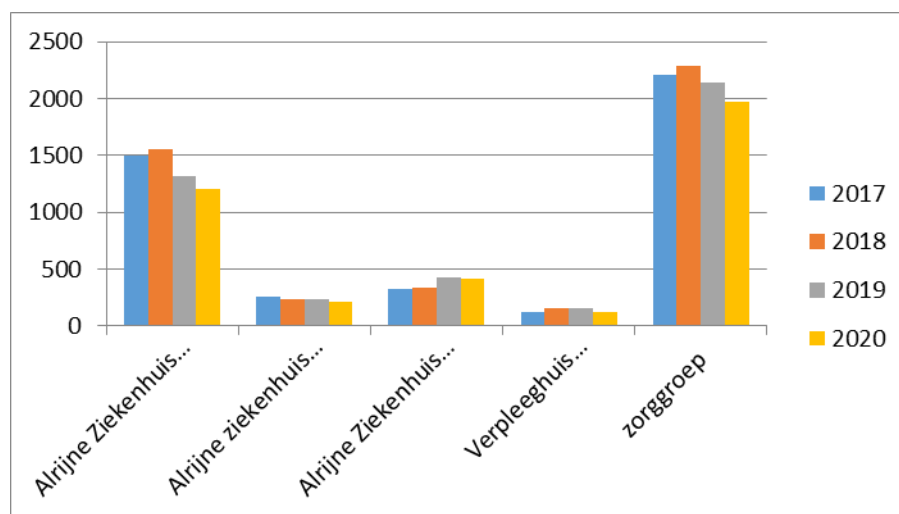
Het waterverbruik van Alrijne Zorggroep was in 2020 8 % lager dan in 2019. Deze daling is vooral toe te schrijven aan thuiswerken en afschalen reguliere zorg.

Afvalwater

VE staat voor vervuilingseenheid. Deze is berekend naar het waterverbruik per locatie.

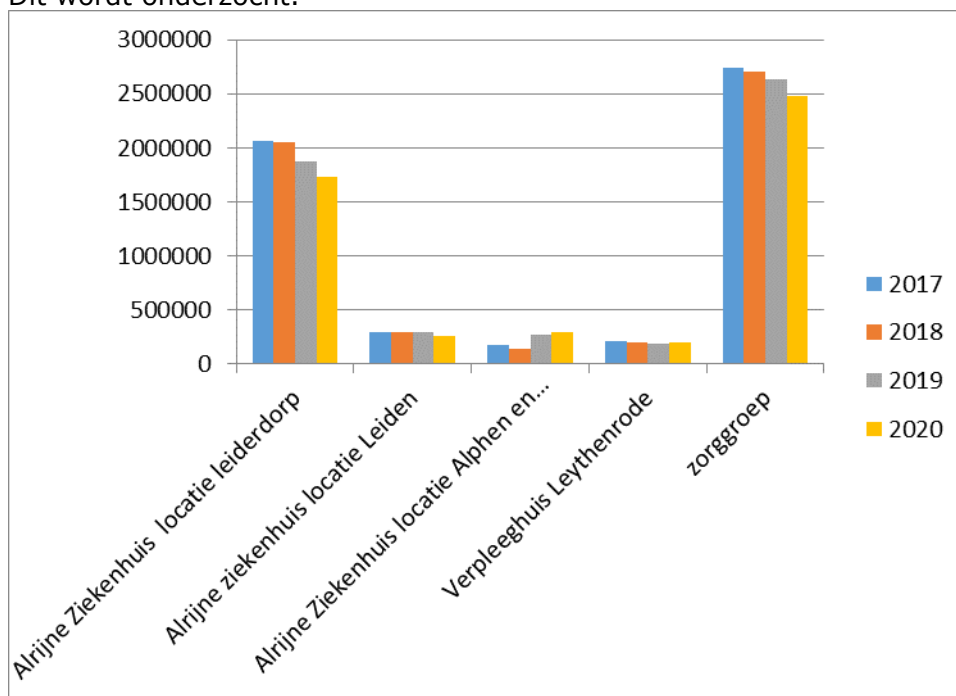
Wanneer het afvalwater van de organisatie vergelijkbaar is met huishoudelijk afvalwater rekent de Milieubarometer dit automatisch om naar VE (0,023 VE per m³ water). In 2020 is op alle locaties minder water gebruikt. In totaal betekent dit voor de Zorggroep een daling van 7.9 % op VE (van 2141 naar 1970). Deze verlaging is toe te schrijven aan de gevolgen van de Corona-maatregelen.

VE per locatie

Gas

Het gasverbruik totaal in 2020 was 5.6 % lager dan in 2019. Alleen de locatie Alphen/Oudshoorn liet een toename in verbruik zien. Dit wordt onderzocht.

Warmte/koude uit Warmte Koude opslag

Alrijne Zorggroep heeft zowel in Leiderdorp als in Alphen a/d Rijn een warmte-koude-opslag-installatie (WKO) in de bodem. Met de WKO wordt koude in de winter opgeslagen voor gebruik in de zomer. De WKO's leverden in 2020 Leiderdorp 38.7% meer en in Alphen a/d Rijn 16.9% meer op aan besparing op primaire energie dan in 2019.

Terugdringing energieverbruik

Alrijne Zorggroep blijft streven naar het terugdringen van de hoeveelheid gebruikte energie. De wijze waarop dit gebeurt is beschreven in het Energiebesparingsplan van Alrijne. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de economische, technische, financiële en maatschappelijke omstandigheden. Eén van de manieren waarop dit wordt vormgegeven is voortzetting van het meerjarenproject 'gefaseerde vervanging van traditionele door LED-verlichting' op locaties waar de verlichting langer dan 12 uur per dag brandt en bij nieuwbouw.

3.6 Zichtbaarheid Duurzaam Alrijne voor stakeholders

Alrijne Zorggroep streeft er naar patiënten, cliënten, medewerkers en bezoekers meer bewust te maken van de verduurzaming die binnen Alrijne plaatsvindt. Helaas is er geen uitvoering gegeven aan open dagen en 'dag van de duurzaamheid' vanwege Covid. Er was in 2020 wel aandacht vanuit de pers en vakgroepen.

Het label #duurzamedinsdag en #groenalrijne is meer invulling aan gegeven en worden gebruikt om naar stakeholders over duurzaamheid te spreken.

Alrijne is één van de sprekers geweest op het congres 'Duurzame zorg' van 2020, samen met de gemeente Alphen a/d Rijn.

3.7 Overige aspecten

Naast bovenstaande speerpunten zijn onderstaande aspecten gerealiseerd:

3.7.1 Gevaarlijke stoffen

In het Jaarverslag 'Vervoer gevaarlijke stoffen over de weg (ADR) 2020' is beschreven hoe Alrijne Zorggroep invulling heeft gegeven aan de eisen van de 'wet vervoer gevaarlijke stoffen over de weg'. Mede hierdoor hebben medewerkers van diverse afdelingen een training 'veilig werken met gevaarlijke stoffen' gevolgd. Er hebben zich geen calamiteiten of incidenten met gevaarlijke stoffen voorgedaan in 2020.

Op alle locaties zijn door de veiligheidsadviseur in 2019 de locaties geïnventariseerd qua opslag en zonnodig aangepast.

Voor de Zorggroep is in 2019 een reductieplan gevaarlijke stoffen opgesteld om het aantal gevaarlijke stoffen waar mogelijk te reduceren. In voorgaande jaren heeft de Veiligheidsadviseur gevaarlijke stoffen de hoeveelheden al zoveel als mogelijk gereduceerd om daarmee te voldoen aan de gestelde ondergrenzen van de PGS-15 en PGS-8 richtlijnen.

3.7.2 Inspecties

Algemeen

In 2020 hebben de Omgevingsdiensten Midden-Holland en West-Holland inspecties uitgevoerd in ziekenhuislocaties Alphen aan den Rijn, Leiderdorp.

De volgende overtredingen zijn geconstateerd:

Leiderdorp-

Niet tijdige controle op airco installatie

Niet tijdige controle in peilbuis op verontreiniging dieseltank

Alphen & Oudshoorn-

Geen tekortkomingen

Op de bovenstaande punten zijn overtredingen opgeheven en maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Afvalwater

In 2020 zijn periodieke controles uitgevoerd op de kwaliteit van het afvalwater van de locaties Leiden en Leiderdorp van Alrijne Ziekenhuis. De inspecties zijn uitgevoerd door een onafhankelijk en gecertificeerd bedrijf. Hierin zijn geen overschrijdingen van de norm vastgesteld.

Opslag gevaarlijke stoffen

Bij ziekenhuislocatie Leiderdorp, Leiden en Alphen a/d Rijn zijn controles uitgevoerd met als aandachtspunt gevaarlijke stoffen. Hierbij is gekeken naar opslag en hantering van gevaarlijke stoffen door personeel dat hier frequent mee in aanraking komt.

Op de woonzorg locaties zijn tijdens de eerste Corona golf extra voorraden zuurstof aangelegd voor behandeling van bewoners met Covid klachten. Dit is conform regelgeving en in overleg met de veiligheidsadviseur uitgevoerd.

3.7.3 Green Teams

In 2020 zijn er binnen Alrijne 'Green Teams' gestart op de afdelingen OK, radiologie, kinderafdeling en verpleegafdeling C4. Deze verschillende teams houden zich bezig met het verduurzamen van hun afdelingen en communiceren regelmatig over hun behaalde resultaten. Hier zijn al verschillende acties uit voortgekomen zoals het weglaten van ongebruikte steunnaalden in verpakkingen, onderzoeken en pilots naar plastic inzameling en pilots voor het inzamelen van onderzoeksbank papier. In 2021 gaan deze teams verder met het verduurzamen van hun afdeling.

3.7.4 X-matrix

In 2020 heeft Alrijne een X-matrix opgesteld om in 2021 concrete acties aan duurzaamheid te koppelen. Deze X-matrix is opgesteld in samenspraak met de afdelingen voeding, huisvesting & techniek, logistiek, bouw en inkoop. Voor elk van deze afdelingen staan de acties beschreven die uitgevoerd moeten worden gekoppeld aan het duurzaamheidsbeleid Alrijne bewust duurzaam. In 2021 zal toegezien worden op het uitvoeren van de verschillende acties gekoppeld aan deze X-matrix.

3.7.5 Lean verbetertraject patiëntgebonden medicatie

De apotheek van Alrijne heeft in 2020 een Lean verbetertraject uitgevoerd om medicatieverspilling van patiëntgebonden medicatie terug te dringen. Door een andere inrichting van de tijden rondom de patiëntgebonden medicatieuitgifte, komt er 45% minder patiëntgebonden medicatie retour.

3.7.6 Inzet studenten duurzaamheid

In 2020 zijn hebben studenten onderzoek gedaan naar verschillende duurzaamheidsonderwerpen.

Zo is er een onderzoek geweest naar circulariteit op de MTA door Sharina Ligtelijn. Hier is een adviesrapport voor geschreven waar in 2021/2022 de mogelijkheden verder voor zullen worden onderzocht.

Evert van Beek heeft een ontwerp gemaakt voor een klok waarop duurzaamheid wordt weergegeven. Deze zal in 2021 verder uitgewerkt en ontwikkeld worden.

Ilse van Milaan heeft in 2020 een adviesrapport geschreven naar welke planten het beste neergezet kunnen worden op welke delen van de groene gevel. Hierbij is gekeken naar hoe goed planten tegen extreme omstandigheden kunnen en hoe hoog de luchtzuivering van deze planten is. In 2021 zal aan de hand van dit rapport bekeken worden welke planten er het beste op welke gevel geplaatst kunnen worden.

Lisa Eijkelkamp heeft een materiaalpaspoort voor Alrijne opgesteld. In dit paspoort staan de meest gebruikte bouwmaterialen van Alrijne beschreven en een score van hoe duurzaam deze materialen zijn. Aan de hand van dit rapport kan Alrijne aantonen hoe duurzaam de materialen van haar gebouwen zijn. In 2021 worden stappen gemaakt om dit rapport binnen projectbureau bouw verder te implementeren en up-to-date te houden.

Tessa Kos heeft een onderzoek gedaan naar de doelmatigheid van de nieuwe IQon spectraal CT scanner. Zij heeft een artikel geschreven over de reductie van contrast bij deze scanner bij verschillende scans en wat de voordelen en reductiekosten hiervan zijn.

Daarnaast zijn er in 2020 nieuwe studenten gestart die weer onderzoeken gaan doen naar duurzaamheid, deze lopen door in 2021.

De onderwerpen waar zij mee bezig zijn:

1. Inzameling onderzoeksbankpapier op de radiologie
2. Duurzaamheid beeldenpark radiologie
3. Onderzoek naar bewustwording duurzaamheid
4. Onderzoek naar energiebesparende maatregelen op de OK
5. Ontwerpen bewateringssysteem voor de groene gevel

4. Programma Duurzaam Alrijne 2019/2021

Voor 2020 zijn onderstaande ambities geformuleerd:

Borging van Duurzaam Alrijne

- Behouden op gouden certificaat van de Milieuthermometer Zorg in 2020 voor 4 locaties van Alrijne Zorggroep.

Stappen naar een CO₂-vrije energievoorziening

- Vermindering van ruim 19% CO₂- en energieverbruik voor de gehele Zorggroep. Uiteindelijke vermindering van 50% CO₂ in 2030 t.o.v 2018
- Vervolgproject vervangen traditionele verlichting door LED-verlichting.
- Uitvoer energiebesparingsplan. Vaststelling door RvB en Omgevingsdiensten.
- Start pilot CO₂ neutraal gebouw waarbij de gevels van locatie Leiderdorp dichtgezet worden met beglazing, hierin wordt restwarmte geblazen en eventueel begroeiing geplaatst dat CO₂ opneemt.
- Uitvoering van verbinding tussen locatie Oudshoorn en Locatie Alphen a/d Rijn waarbij de ongebruikte koude opbrengst van de WKO gebruikt wordt voor locatie Alphen.
- Vergroting percentage inkoop windenergie van 10 naar 11%; Hollandse windenergie i.p.v. buitenlandse windenergie.
- Onderzoek uitvoering aquathermie voor locatie Alphen a/d Rijn en Oudshoorn (en de direct omliggende omgeving) waarbij warmte/koude uit de Rijn wordt gebruikt voor verwarming of koeling.

Duurzaam inkopen

- Verdere implementatie en inbedding duurzaam inkopen. Minimaal vier inkooptrajecten waarbij duurzaamheid expliciet is meegenomen: twee bij facilitaire producten / diensten en twee bij medische apparatuur.

Duurzaam bouwen

- Verdere implementatie duurzaam bouwen en gebruik van duurzame materialen, onder meer bij verbouwingen.
- Onderzoek om de duurzaamheid van de gebouwen te monitoren en verbeteren. Voor nieuwbouw onderzoek naar duurzame elementen in de bouw en zo te zorgen voor een duurzame uitvoering van de komende nieuwbouwprojecten zoals Nieuw Leythenrode.

Stappen naar een circulaire bedrijfsvoering

- Onderzoek scheiding plastics en deze circulair in zetten.
- Onderzoek circulair inzetten SZA.

Zichtbaarheid DuurzaamAlrijne

- Gerichte presentaties naar medewerkers en medische staf over duurzaamheid en scheiding van afvalstoffen.
- Periodieke communicatie richting medewerkers en via social media, volgens opgesteld communicatieplan.
- Informeren bezoekers en medewerkers over duurzaamheid.